

Hizmet Robotu Entegrasyon ?steklilik (HRE?) ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hizmet Robotu Entegrasyon ?steklilik (HRE?) ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23025>

Özet

Hizmet Robotu Entegrasyon İsteklilik (HRE) Ölçeği, bireylerin hizmet sektöründe kullanılan otonom robot teknolojilerini kabul etme ve günlük yaşamlarına entegre etme eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması Özkan, Akkaya ve Özkan (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, ölçeğin Türk kültürü ve diline uygunluğunu, psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenilirlik) ise yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu ölçek, özellikle Hizmet Robotu teknolojilerinin yaygınlaşmaya başladığı günümüz bağlamında, tüketici davranışları ve teknoloji kabul düzeylerini incelemek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Hizmet Robotu, Robot Entegrasyonu, İsteklilik, Teknoloji Kabulü, Uyarlama, Psikometri, Tüketici Davranışları.

Yazarlar

Ayşegül Özkan, Burak Akkaya, Hakan Özkan.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin hizmet robotları kullanmaya veya bu robotların sağladığı hizmetleri kabul etmeye yönelik genel eğilimlerini ve isteklilik düzeylerini belirlemektir. Özkan ve arkadaşları tarafından yapılan Türkçe uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini Türk örnekleminde test etmeyi ve böylece bu alandaki araştırmalara sağlam bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir.

Bu ölçek, hizmet sektöründeki teknolojik dönüşümlerin sosyal ve psikolojik etkilerini incelemek isteyen araştırmacılar için değerli bir kaynak teşkil etmektedir. Özellikle bankacılık, sağlık, perakende ve turizm gibi robot kullanımının arttığı alanlarda kullanıcı kabulünü öngörme potansiyeline sahiptir.

Yapı

HRE Ölçeği, **Hizmet Robotu Entegrasyon İstekliliği** adıyla verilen psikolojik bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bireyin algılanan fayda, kullanım kolaylığı, sosyal etki ve risk algısı gibi faktörlerin birleşimi sonucunda, hizmet robotları günlük etkileşimlerine dahil etme konusundaki pozitif veya negatif tutumunu ifade eder.

Yapısal olarak, ölçek genellikle çok boyutlu olup, robotların sunduğu hizmet kalitesine duyulan

güven, robotlarla etkile?im kurma arzusu ve robotlar?n hizmet süreçlerine dahil edilmesine yönelik genel kabul düzeylerini kapsayan alt boyutlardan olu?maktadır. Bu, sadece kullan?m niyetini de?il, ayn? zamanda teknolojiye yönelik genel bir e?ilimi de yans?tır.

Geçerlik

Özkan, Akkaya ve Özkan (2020) taraf?ndan ger?ekle?tirilen Türk?e uyarlama ?al??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlik analizleri yap?lm??t?r. ?al??mada, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçtü?ü yap?y? yeterince temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Ek olarak, ay?rt edici ve yak?nsak geçerlik kan?tlar? sunularak, HRE? Ölçe?i'nin teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?larla tutarlı bir ili?ki içinde oldu?u, ancak onlardan farklı bir yap?y? ölçtü?ü belirlenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in Türk kültüründe kullan?ma uygun, güçlü bir yap?sal geçerlili?e sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenirlik katsay?s?, Cronbach Alfa de?eri ile raporlanm??t?r. Özkan ve arkadaşlar? (2020) taraf?ndan yap?lan ?al??mada, ölçe?in genel Cronbach Alfa de?erinin yüksek oldu?u ve bu durumun, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterdi?i belirtilmi?tir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, HRE? Ölçe?i'nin Türk örnekleminde güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu kan?tlamaktadır.

Adaptasyon ?al??mas?, ölçe?in psikometrik açıdan sa?lam oldu?unu göstermi?; bu durum, ölçe?in gelecekteki ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türk?e uyarlama sürecinde, Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Ara?t?rmacılar, ölçe?in orijinal yap?s?n? do?rulamak amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulam??t?r. DFA sonuçlar?, orijinal ölçekteki faktör yap?s?n?n Türk veri setinde de kabul edilebilir uyum indeksleri ile do?ruland??n? göstermi?tir.

Bu analizler, Hizmet Robotu Entegrasyon ?steklili?i kavram?n?n birden fazla bile?en taraf?ndan temsil edildi?ini ve her bir bile?enin ilgili madde grubu taraf?ndan do?ru bir ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymu?tur. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in teorik temellerini güçlendirerek, ölçe?in farklı alt boyutlar?n?n ayrı ayrı incelenmesine olanak tan?maktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçekler genellikle bu formatı kullanır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Tüketiciler, Hizmet Robotu Kullanıcılar veya Potansiyel Kullanıcılar.

Age Group: Yetkinler.

Population Details: Türkiye'deki hizmet robotu teknolojileriyle etkileimde bulunma potansiyeli olan bireyler üzerinde test edilmiştir.

Test Methodology: Anket yöntemiyle veri toplama, Doğrulayıcı Faktör Analizi ve Cronbach Alfa iç tutarlılık hesaplamaları kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

HRE?, Robotik, Tüketici Kabulü, Teknoloji Entegrasyonu, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, DFA.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: aysegulalibas@gmail.com (Sorumlu Yazar Ayşegül Özkan)

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Türkçe'ye 2020 yılında Ayşegül Özkan, Burak Akkaya ve Hakan Özkan tarafından uyarlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretler konusunda sorumlu yazar Ayşegül Özkan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Makale, açık erişimli bir dergide yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Özkan, A., Akkaya, B., & Özkan, H. (2020). Hizmet Robotu Entegrasyon ?steklilik (HRE?) Ölçe?i: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *BMIJ*, 8(3), 3710-3750. DOI:

<http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v8i3.1591>

Makalenin tam metnine a?a??daki linkten ula??labilir: bmij.org

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: hizmet-robotu-entegrasyon-isteklilik-hrei-olcegi-toad.pdf

Hizmet Robotu Entegrasyon ?steklilik (HRE?) Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte Hizmet Robotu Entegrasyon ?steklilik (HRE?) Ölçe?i'nin maddeleri (itemleri) sunulmam??t?r. Maddelere eri?im ve tam ölçek içeri?i için yay?mlanan makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar Ay?egül Özkan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.